

GŁOS 25 ZIEMI TARNOWSKIEJ

TYGODNIK POŚWIĘCONY SPRAWOM SPOŁECZNYM, GOSPODARCZYM, POLITYCZNYM I LITERACKIM

Rok 2.

Redakcja i Administracja: Tarnów, ul. Krakowska 2. Telefon Nr. 559.

Nr. 1.

Warszawa, konto P.K.O. 59.963

(Godziny urzędowe w dniu powszednie od 11—13 i od 16—17.)

Kraków, konto P.K.O. 411.600

Egoistyczna krótkowzroczność

Akcja rządu, zmierzająca do obniżki cen artykułów żywnościowych i przemysłowych powitana została przez całe społeczeństwo polskie z radością. Nasze bowiem społeczeństwo ma niewspółmiernie niskie — w zestawieniu z wydatkami — dochody, co powoduje minimalną zdolność konsumpcyjną społeczeństwa i tem samem zaostraża kryzys. Słusznie więc rząd rozpoczął swoją akcję naprawy gospodarczej od dostosowania cen do zdolności nabywczych społeczeństwa.

Niestety jednak w ostatnich dniach coraz częściej spotykamy się z wiadomościami o tendencji obniżania zarobków robotniczych. Tendencja ta ujawnia się w zamierzaniach niektórych galezi przemysłu, który w obniżeniu kosztów pracy znaleźć chce pokrycie za obniżenie cen swoich wytworów. Tego rodzaju przerzucenie ciężarów na świat pracy, ma długi szereg konsekwencji, które nie tylko nie leżą w interesie całej społeczności, ale są wręcz przeciwnie nawet interesowi samego przemysłu.

Przystępując do naprawy sytuacji gospodarczej kraju, rząd kieruje się jedynym słusznym kryterium ogólnego życia gospodarczego, zwiększenia obrotów, a więc i zwiększenia konsumpcji. Rzecz prosta, że w pierwszym etapie akcji naprawy, przemysł straci część swoich zarobków, obniżając je do poziomu godziwych, napewno jednak podniesie swój dochód, obroty bowiem automatycznie się zwiększą, przerzucenie więc nawet tej części rzekomych ciężarów przemysłu na świat pracy nie jest uzasadnione nawet z punktu widzenia samego przemysłu. Z punktu zaś widzenia dobra ogólnego jest karygodne, stać się bowiem kamieniem, kłódą rzuconą pod nogi rządu, zmierzającego do wyrównania wyrównanych rozpiętości i zapewnienia wszystkim obywatelom możliwości zaspokojenia ich potrzeb.

Jeżeli zbliżka przyjrzyć się zechcemy kosztom pracy w ogólnym udziale kosztów produkcji, stwierdzimy, że jedynie przy produkcji węgla wynoszą one około 50%. W innych gałęziach przemysłu wahają się od 8% do 30%. Widzimy stąd, że obniżenie tych kosztów doprowadzi do zupełnej ruiny przedstawicieli świata pracy, znajdu-

jącego się i tak w opłakanych warunkach. Kto na tem ewentualnieby zyskał?

I tutaj napróżno szukać będziemy odpowiedzi.

Bo przecież nie zyskają na tem ołbrzymie rzesze ludności naszego Państwa, nie zyska na tej obniżce płac Państwo, jako instytucja, nie zyska nawet przemysł, gdyż zubożenie społeczeństwa osłabia jego zdolność nabywczą, a więc bezpośrednio, lub pośrednio godzi w interes przemysłu.

Dla każdego, kto zastanawia się nad układem naszych stosunków społecznych jest jasne, że poziom zarobków robotniczych jest dzisiaj tak niski, że o dalszem obniżeniu go nie może być mowy. I dlatego rząd Rzeczypospolitej w akcji zdążającej do obniżki cen nie przerzuca tego procesu na barki świata pracy. Wynownie świadczy o tym szereg faktów, a między innemi znany okólnik ministra opieki społecznej, którym wezwał wszystkich inspektorów pracy, aby „przeciwdziałali wszelkim próbom obniżenia zarobków robotniczych”.

I dlatego wszelkie tendencje, zmierzające do obniżki zarobków robotników uważać musimy, jako przeszkodzące w akcji naprawy stosunków gospodarczych, podjętej przez rząd.

Tendencje te nabierają zresztą cech paradoksalnych, gdyż wychodząc od przedstawicieli przemysłu, godzą w interesy przemysłu. Jest to pewnego rodzaju krótko-

wzroczny egoizm, przesłaniający widnokrąg szerokiej i słusznej myśli.

Ofiary, jakie znowu i tym razem w ogólnopaństwowej akcji składa świat pracy na ołtarzu powszechnego dobra — dla zrównoważenia budżetu państwowego, nie mogą być wyzyskane przez prywatę i ciasny egoizm, szukający natychmiastowego wyrównania rzekomych strat, nie bacząc na skutki, jakie przyniesie niewątpliwie obniżenie płac robotników.

Jeżeli świat pracy w imię dobra Państwa zgodził się ponieść pewne ofiary, nie znaczy to, aby chciał je ponosić dla nabijania prywatnych kieszeni świata kapitału, a zwłaszcza, że przeciwnie to byłoby zamierzaniem rządowym, tem samem więc sparałizowałoby całą akcję naprawy gospodarczej kraju.

Czas już, aby świat kapitału uświadomił sobie w całej pełni skutki społeczne i gospodarcze, jakie nastąpić muszą, jeżeli tendencje ujawniane przez kapitał wejdą w okres realizacji. Czas najwyższy, aby uświadomił sobie również, że akcja naprawy stosunków gospodarczych wymaga od wszystkich dobrej woli i wyrzeczenia się ciasnych pobudek egoistycznych, zwłaszcza zaś wtedy, gdy są wynikiem egoistycznej krótkowzroczności, za którą tylekroć płaciłmy bardzo drogo.

I czas, aby zrozumiał, że do tego nikt dopuścić nie może.

Rok 1935 w stosunkach pracy

Pięty rok kryzysu gospodarczego zastrzył jeszcze bardziej te wszystkie ujemne czynniki, które w ciągu ostatnich kilku lat wpływały na pogorszenie się stosunków pracy.

Mimo planowo prowadzonej walki z bezrobociem, nie zmalało ono bynajmniej, a wpływ bezrobocia nie ograniczał się tylko do bezpośrednio dotkniętych klęską braku pracy, zaciągał również bardzo poważnie nad sytuacją pracujących. Żyją oni bowiem pod ciągłą grozą utraty pracy, wiedzą, że na każde wolne miejsce czeka tysiąc bezrobotnych, zdecydowany zgło-

dzić się na wszelkie, najgorsze nawet warunki. Stąd też strach utraty pracy zmusza pracowników do zgody na ciągłe pogarszanie się warunków pracy. Strach ten pociąga za sobą i inne poważne konsekwencje: zamyka usta robotnikowi, nie pozwala mu skarżyć się, zmusza do ukrywania prawdy nawet przed inspektorem pracy, a wskutek tego wykrycie nadużyć staje się coraz trudniejszym.

To też poziom zarobków robotniczych obniżał się r. 1935 w dalszym ciągu. Brak jest jeszcze danych statystycznych w tym zakresie za rok bieżący, nie

ulega jednak wątpliwości, że przy stałe stosowanych obniżkach stawek płac i zmniejszaniu się równocześnie dni pracy, liczba robotników, zarabiających poniżej 20 zł. tygodniowo, wynosiła w listopadzie 1934 r. 43% ogółu zatrudnionych w średnich i większych zakładach pracy (ponad 20 tu robotników) zwiększyła się się jeszcze, a gdyby wziąć pod uwagę ogół robotników, byłaby jeszcze znacznie większa.

Ciekawa jest równocześnie wymowa ruchu strajkowego.

Strajk stanowi objaw siły robotników. Nie ulega wątpliwości, że siła ta zostata znacznie osłabiona w okresie kryzysu. To też liczba strajków maleje z 776 w 1928 r. do 359 w 1931 r. Od tego roku jednak zaczyna spowolnienie stale bardzo silnie wzrastać i wzrost ten nie ustaje i w roku bieżącym. Liczba strajków w roku 1934 wynosiła 964, a w pierwszych trzech kwartałach b. r. już 877; strajkujących w roku ubiegłym było 372.010, a w trzech kwartałach r. b. już 368.351.

Jeśli mimo osłabienia ruchu robotniczego, mimo powszechnie panującego strachu utraty pracy, wzrasta ruch strajkowy, jeśli większość strajków ma na celu walkę o płace, a wśród nich 82% jest całkowite lub częściowo wygranych, świadczą to wyraźnie, że obniżki płac idą dalej, niż wymaga tego ogólna sytuacja gospodarcza, że robotnicy są zmuszani do walki, a wygrana słuszenie się im należy.

Ochronę pracy w tych warunkach staje się zagadnieniem coraz bardziej trudnym, tembardziej, że obok pogarszania się stosunków społecznych na ogół, obok zwiększania się wyższych pracowni, są tu i przeszkody natury ekonomicznej. Znacznie trudniej jest żądać dziś w fabrykach poważniejszych inwestycji, któreby mogły wpłynąć bardziej radykalnie na poprawę higieny i bezpieczeństwa pracy. A wielu przedsiębiorców wykorzystuje i tu celowo bezrobocie, grożąc najczęściej niedzielnymi, inspektorowi pracy, że zamknie fabryki i pozabawi robotników pracy.

To też za wszelką cenę należało dążyć do utrzymania zasad ochrony pracy, niedopuszczenia do cofnięcia się ustawodawstwa ochronnego.

Najważniejszym czynnikiem w tym zakresie było wzmocnienie inspekcji pracy. Od końca 1934 r. inspekcja pracy przejmując już w całym zakresie nakładanie kar na przedsiębiorców za łamanie ustaw ochronnych, w większych ośrodkach przemysłowych tworząc w 1935 r. w inspektoratach pracy specjalne referaty do spraw karno-administracyjnych. Wzima się w ten sposób bezpośrednia ingerencja inspektorów pracy w stosunki pracy, podnosi się władza inspektorów i szybkość załatwiania spraw karnych.

W r. 1935 wychodzą również rozporządzenia o rozszerzeniu kadry inspekcji pracy, o powołaniu asystentów inspekcyjnych, którzy nietylko zwiększą liczbę sił inspekcyjnych, ale wprowadzą do inspekcji pracy element społeczny, znający doskonale stosunki i bolączki świata pracy.

Bardzo silnie wzmocnieniem pozycji pracowników jest zapowiedziane utworzenie Izby Pracy. Jest to ważne nietylko dla tego, że Izby Pracy będą mogły wpływać na stosunki społeczne, ale i wskutek podkreślenia w ten sposób wagi zagadnień pracy z punktu widzenia ogólnopolskiego.

Obok tych ważnych niezmiennej pościągnać, trwała w tym roku w dalszym ciągu walka inspekcji pracy nietylko o utrzymanie, ale i o rozbudowę ochrony pracy. Opracowanie szczegółowych przepisów z dziedziny bezpieczeństwa i higieny pracy, wydanie nowych spisów robót zakazanych kobietom i młodocianym, dalsza rozbudowa ochrony macierzyństwa robotniczej, a więc i ochroną odporności dotyczącej przemyśle (dódkiego), znaczne rozszerzenie akcji wychowania fizycznego w fabrykach i stała codzienna zmuszona praca inspektorska przez wstawiając się swojemu działaniu i bezwzględnie w stosunki pracy, które bez tej walki i wysiłków, byłoby spełnością jeszcze znacznie gorsze.

Nowy Film

Cichnie fortissimo akord: żę żę i uśmiechów
[symfonia...]
Czas bezpomierną przywłość — żasłonił —
[kurtyna...]
Dwudziestą czwartą zegary monotonnie
[dzwonią...]
A Los Nowego Roku Film tajemniczy
[rozwiązł...]
I żnów zaczynamy rok ludzi — kardów,
[tytanów...]
Co wykrywają woskiem — życie z twardego
[kamienia...]
Żnów Los — Reżyser nas pędzi na ocean
[rozpłany...]

Nowy Film Życie barwny w serca przy-
[znacie się mieni...]
Józef Grzybek.

Dary p. palk. dipl. Mgr. Stefana Broniowskiego

Komitet Obywatelski, który miał za zadanie zorganizować pożegnanie odeszłego p. palk. dipl. Mgr. Stefana Broniowskiego, za miast bankietu pożegnawego, złożył na ręce p. Putkownika kwotę 277 złotych na cele społeczne wedle jego uznania.

Do tej kwoty dołożył p. Putkownik 50 zł. i razem otrzymam sumę podzielili następująco:

Żarządowi Związku Legionistów na najbiedniejszych Legionistów, wdowy i sieroty po nich — kwotę 100 zł, Zarządowi Powiatowego Związku Strzeleckiego do jego dyspozycji — 100 zł, Kółu Pracydłó Harcerstwa do jego dyspozycji — 76 zł. i na fundusz budowy schroniska dla bezrobotnych 50 zł.

Przy tej sposobności p. Putkownik złożył Obywatelstwu miasta Tarnowa na ręce p. prezydenta dr. Miecz. Brodzkiego gorące pozdrowienie i wyrażenie sympatii, jak również ofiarność okazaną przez zebranie kwoty, które mógł obdzielić wyżej wymienione organizacje.

Złóż datek na bezrobotnych!

JÓZEF GRZYBEK.

Roczny Bilans

(Reportaż z monarchji pickielnej)

W ogromnej sali dorocznych posiedzeń cichnie wrzawa sąleńska, żęryty, łupoty kopyt i prania ogonów o boki kosmatych ciół.

Monarcha „Ancykrys” — głosny wrzawa kryzysu — żasłonił na tronie, objanym skórąmi, żądremi z płatników.

Plejada ministrów, nad i pod — komisarzy, kontrolerów, inspektorów i t. d., żę jęła miejsca, a naczelnym premier objawił racjonalnym ekspoz — doroczne żębranie.

„Posiedzenie sprawozdawcze z 1935 r. z żębraniem 366 głosów pęczniejącej komórki żębraniawia, stara histeryczka Ziemia jest żębrzącym najępszą kolonią naszej monarchii.

Mięsokawy Ziemi, żęfają się, żękie naszym wysiłkom, ruchem przyspieszonym,

do pierwotnego stanu żędzienicia. Żadną miarą jednak nie dopuścimy, by ludzkie stał się żnów zwierzętami najępszego typu!”

A leżąc Sierusz żęczyła statystykę wysiępków:

„Bieżą 1935 roku 480 tysięcy mordów, nie licząc ofiar polowania Witalików w kraju Nygusa, a i pół miliona kradzieży ludzi szarych, a 300 tysięcy defraudacji w stylu klasycywnym, przy żłobach i korytarzach, 2 miliony oszustw misteryjnych i przedwzięć ofiar gwałtu żębabawienia żęmdzonych ludzi.

250 tysięcy inteligentnych żębożeń, celem podniecenia medycyny kryminalnopalologicznej.

8 milionów naszych wyznawców czeka żękrakawu na żębry wypoczynkowe i anemnie.

40 milionów nonych idiotów w drodze, spowoda wypicia w tym roku 80 milionów litrów alkoholu.

Maniwa żę podnieść przychylnosć wielu panstw, które propagują w naszym

interesie a „khole. Oklaski posypały się — a Kulturmax, ter odczytał uwagi nad postę-
pem ludzkość.

„Pochód ku... luty idzie po wypadkowej żębrze i żędzą na stycznią żębrze.

„Pochód ku... luty idzie po wypadkowej żębrze i żędzą na stycznią żębrze. mrocznienia pierwiastki. Słonecznych Karteli Oświaty: Centra... żę po 1000 złotych przelewaną świątobliw... żę elewa. W myśl żę gram rocznie żędzienię. „tanie nauka — konstytucji odbywa się żębrze.

„Pochód ku... luty idzie po wypadkowej żębrze i żędzą na stycznią żębrze. mrocznienia pierwiastki. Słonecznych Karteli Oświaty: Centra... żę po 1000 złotych przelewaną świątobliw... żę elewa. W myśl żę gram rocznie żędzienię. „tanie nauka — konstytucji odbywa się żębrze.

„Pochód ku... luty idzie po wypadkowej żębrze i żędzą na stycznią żębrze. mrocznienia pierwiastki. Słonecznych Karteli Oświaty: Centra... żę po 1000 złotych przelewaną świątobliw... żę elewa. W myśl żę gram rocznie żędzienię. „tanie nauka — konstytucji odbywa się żębrze.

„Pochód ku... luty idzie po wypadkowej żębrze i żędzą na stycznią żębrze. mrocznienia pierwiastki. Słonecznych Karteli Oświaty: Centra... żę po 1000 złotych przelewaną świątobliw... żę elewa. W myśl żę gram rocznie żędzienię. „tanie nauka — konstytucji odbywa się żębrze.

„Pochód ku... luty idzie po wypadkowej żębrze i żędzą na stycznią żębrze. mrocznienia pierwiastki. Słonecznych Karteli Oświaty: Centra... żę po 1000 złotych przelewaną świątobliw... żę elewa. W myśl żę gram rocznie żędzienię. „tanie nauka — konstytucji odbywa się żębrze.

Piękny czyn obywatelski

Władze naszego Miasta — zespolone i niezespolone — zdały świetnie egzamin ze swego obywatelskiego poczucia obowiązku wobec bezrobotnych.

Dzieki inicjatywie, jaką dał p. Starosta Powiatowy Lisowski, p. Prezydent Miasta dr. Brodziński i p. Prezes Sądu Okr. dr. Syrowy — ulice naszego miasta w drugi dzień świąt B. Narodzenia przybrały niezwykły wprost wygląd. Nikt nie zważał ani na wiosenne wprost niebo, ani na szarość tychsamych co zawsze domów — ani na monotoność ruchu ulicznego i ciągłą ciszę się wśród ulic chodników — wszyscy mieli oczy utkwiłone w te stoliki, które stały na chodnikach i w sylwetki kręcących się koło nich osób.

Była to naprawdę impreza — impreza przedsiębiorczości, impreza dobroczynności, impreza wszystkich zespolonych ze sobą uczuć...

Przeszedłem koło wielu z tych punktów i zwróciła mi uwagę rzecz jedna: czy można było lepiej obmyśleć i zorganizować taką imprezę?

Mówi się wiele o rozmaitych prądach nurtujących w społeczeństwie — ale zdaje mi się, że taki dzień, jak nasz Tarnowski św. Szczepan 1935, to będzie chyba pamiętny dzień w dziejach naszego miasta... Idziemy od Ogrodu Strzeleckiego ku centrum miasta i koło kościoła OO. Filipinów spotyka nas uśmiechnięty jak zawsze, przemity p. dyrektor Urzędu Pocztowego Nr. 1, w towarzystwie kilku pań i panów, zapraszając do uiszczenia datku na bezrobotnych. Już mi przypięli znaczek — już brzęczy puszką, prosząc o grosiki... Któżby mógł ich odmówić tym samym ludziom, którzy może ci jutro doręczą przekaz na 200 zł. lub zawiadomienie o wygranej do-

larówce. Wszak tylko o parę groszy chodzi...

Koło Kasy Oszczędności p. Prezydent miasta i Wiceprezydent Kołodziej — Dyrektor Leuchter i Dyndowicz i Jasiewicz, wszyscy uwijają się z puszkami i kartkami. Zbierając, co inoż. Starają się nikogo nie przepuścić — wszystkich zauważają.

Pod cukiernią Fary i Breitmeiera (dawny Skolimowski) Starostwo z p. Starostą Lisowskim na czele — koło Baty Inspektorat szkolny — na placu pod dworcem kolejowym sympatycznie kolejarze z p. Insp. Fałeckim. No i sądownictwo wyrokowało w komplecie (na p. Kazimierza Sąd Okręgowy — na Burku Grodzki) a już najbardziej wynownie i plastycznie obsadzony był stolik koło X. X. Misjonarzy, bo przez samych fachowców w dziedzinie dbania o finanse — tych, którzy z tą sprawą dzień w dzień z urzędu mają do czynienia. Dwa stoliki (róg Goldhammera i Pilznefska

Brama) obsadzone były przez Kahał.

Zmobilizowano zatem wszystkie siły i dano dowód, że wszyscy ofiarnie poświęcają swój czas i święteczny wypoczynek, jeżeli chodzi o tak ważne społecznie cele jak pomoc dla bezrobotnych.

Jest to bardzo ładny przykład do naśladowania i dowodzi wielkiej karności urzędników naszych wobec ważnych postulatów chwili, oraz wielkiego ich naprawdę poświęcenia.

Zbiórka w dzień św. Szczepana przyniosła łącznie 438 zł 54 gr., które zostały wcielone do funduszu przeznaczanego na pomoc zimową dla bezrobotnych.

Komitet Lokalny Funduszu Pracy w Tarnowie, składa tym wszystkim, co przeprowadził tę imprezę — i tym, co ją swym groszem zasilił gorące „Bóg za płacić”!

Prosimy o wyrwanie nalegającej numeraty. REDAKCJA.

Bezrobotni wolają o chleb

Dnia 30 XII. 1935 r. delegacja paruset bezrobotnych udała się do p. Prezydenta Miasta i do p. Starosty Powiatowego w Tarnowie, gdzie domagali się chleba i pracy. Lokalny Komitet wydał wprawdzie przed świętami deputaty świąteczne 800 bezrobotnym, ale w międzyczasie ilość bezrobotnych wzrosła do 1.000 osób i dla tych brak już i żywności i gotówki na zatrudnienie.

Zarówno w Magistracie jak i w Starostwie dowiedzieli się bezrobotni, że w tej sprawie ma być interwencja w Wojewódzkim Biurze Funduszu Pracy i dla-

tego postanowili jakoś wyczekać do piątku, tj. 3. I. 1936 r.

Bezrobotni zdradzali duże zdenerowanie, co dawali poznać okrzykami, jednak byli mimo wszystko opanowani i do czynnych wystąpień nie doszło.

Ze swej strony apelujemy do Wojewódzkiego Biura Funduszu Pracy w Krakowie, aby bezrobotnym w Tarnowie udzielić więcej pomocy, gdyż nie można przewidzieć czy głodni bezrobotni nadal potrafią względnie spokojnie wołać o chleb czy raczej.

Redakcja

Z rozmyślań nad sportem.

Niedawno temu skarzył się pewien jegomość w poczytnym piśmie, że tak mało jest na świecie wszechstronnych sportowców. Zaczął od Grecji, od świeżego i słonecznego powietrza, w którym ogień rozkwitały piękne gimnazja, potrafił o wychowanie fizyczne współczesnej Ameryki i przyszedł do przekonania, że starożytność dawno zwała się w gruzy, a czasy dzisiejsze posunęły się w specjalizacji sportowczaka.

W tej sprawie zdaleko posuniętej specjalizacji ma po części rację — t. zw. bowiem asy różnych gałęzi sportu myślnie o uzyskaniu wyników rekordowych, i ze sportowców stają się zawodowcami. Chodzi mi jednak o t. zw. sportowców „all round” i biada, że ich tak mało na świecie.

Idealem zaś takiego wszechstronnego sportsmena, w dzisiejszym pojęciu, miłaby być taki osobnik, który n. p. umiejąc dobrze pływać opasał również kilka konkurencyjnych atletycznych, a ponadto jest narciarzem, koniarzem i dobrym kierowcą samochodu czy motocyklem.

Na takie skromne „all round” jedyna odpowiedź „all right” — tylko każdemu takiemu osobnikowi, przynajmniej w Polsce, prócz zdrowia i odpowiednich zdolności sportowych, należałoby wysygnować lekko 1000 zł. miesięcznie i złoty zegarek (o ile możności „stopper”).

Tymczasem, myślenie o sporcie, myślenie o młodzieży przedewszystkiem, a myślenie o niej, pragniemy, aby wszyscy bogaci czy biedni brali w nim udział. I tu sprawa sportowca „all round” zalążkiem się na całej linii. Jedni bowiem mają pieniądze, a nie nadają się do wszechstronności, drudzy posiadają znowu warunki fizyczne, lecz brak gotówki i czasu przeszkadza im do

uzyskania tytułu „all round”.

Z dwójga jednak złego trzeba coś wybrać, czyli lepiej uprawiać choć jeden sport albo dobrze, jak wszystko partaczyć, a jesteśmy przekonani, że zamilowany sportowiec (nie rekordzista zawodowca) choć w jednej gałęzi, nigdy nie doległa fizycznie nie będzie.

Należy jednak młodzieży sportowo wychowywać, a wychowanie to wówczas będzie wartościowe, jeśli w racjonalnych ćwiczeniach cieleśnych odgłębnie natury, przyspójuje się ją do życia sportowego, jeśli następnie wyzyska się inklinacje i wzbudzi zamiatowanie jednostek do pewnych odmian sportu i jeśli umiejętnie i fachowo zaprawi się młodzież do uprawiania pewnego sportu.

Wszelka dorywczość, chwilowy zapal lub moda, nie mają żadnej wartości, podobnie jak masowa gimnastyka przed godzinami szkolnym, albo slynne „sztuczne oddechanie” na godzinach, które rzekomo miało się przyczynić do zdrowotności i rozwoju płuc.

Młodzież jak młodzież — będzie się rwała do wszystkiego, rzecz jednak ta, który kierują nią, jest wszystkim wszelkie warunki naturalne i stworzyć pewne zestawienie dla tych zagadnień sportowych, które kontynuowaniem być mogą w danym środowisku i i łóre faktycznie dodatnimi rezultatami się wykazą.

Ważmy tutaj nasze stosunki pod uwagę. Mamy wśród młodzieży futbolistów, hokejistów, marynarzy, narciarzy, tylko niema tu koszyków. Pewnie dlatego, iż mieszkamy pod górami i ten sport z tego względu najmniej kosztuje i dla wszystkich mógłby być dostępny.

Alie trudno, hokej'a gra się na każdym kałku lodu, jeśli o razę do roku się trafi, to jest modny. Każdy skrab skłoni ledwie się suwa na łyżwach, a już maszeruje z drgiem od hokej'a. Narty również są modne. Nie cho-

dzi jednak o naukę i zdobywie umiejętności jeżdżenia i chodzenia na nartach, bo to jest zadanie i trudne, chodzi tylko o wyjazd conajmniej do Zakopanego, gdzie się z deskami na plecach parady, damy w buciach i portkach przy gramofonie na kcięk jak wytańcowują, a jak ktoś przypadkiem skończy 5 dniowy kurs, nie daj Bóg! drapie się odrzutu na Mnicha z nartami.

Marynarze znowu z pod Kikowej, choć pływają jak śliczery, marzą o wyjeździe naturalnie do Odyń. Kto bowiem kocha morze polskie, a jest sportowcem rozwojodnym, siada na golo do byle koryta drewnianego i jecha z falą Dunajca i Wisły na podobój świata.

A z tych wszystkich wyścigów prawdziwych sportowych, jeden rezultat. Dostawcy nart wciąż uzupełniać muszą potańmy niepotrzebnie sprzęt narciarski, lekarze składają polańne nogi hokej'owe, a pogotowia ratunkowe nie mogą nadążyć w poszukiwaniach przypadkowych samobójców i topielców.

Jest wiele „garnek” metalowych po naszych ćwiczeniach, jest wiele dyfomolów, martwych pomników wyścigów sportowych, którym obłożono ściany korytarzy, możemy się ponadto dla kompletności zaliczyć albumy zniszczonych egzystencji rekordowych, potańmych nóg i rąk, topielców, umrzyków i t. p. osobników, którzy na polu chwaliły sportowej się „zasługi”!

Rzecz naprawdę godna zastanowienia, unormowania i innego nastawienia, ale trzeba zacząć od mądrych, trzeba niedawno kierunki i głupie modne fantazje sportowe wypłenić, trzeba mądrym poderwać racjonalnym wychowaniem sportowców i potań zezalemić godzinami nauki w szkole zamiast długotrwałych konferencji nad głupstwami, że się s rawie poświęcić większe baczności, a będzie więcej zdrowia i mniej niebezpiecznych ofiar „przeróżnego” sportu.

Nowy Rok nad morzem polskiem

Rybacy na Helu witają Nowy Rok strzelaniem na 4 strony świata. Młodzież przebrana za maskary, obnosi t. zw. „brantop“, (brumtopf) garnek z rozpalonymi węglami, płacając przytem różne figle i śpiewając pieśni z życzeniami.

Rybacy dzwonią nad brzegiem morza na „przechudzenie“ rybi, aby połowy były dobre. Gospodarze zaś w okresie od Bożego Na-

rodzenia do Nowego Roku... nie młócą zboża, twierdząc, że jak daleko sły. uderzenia ciepców, lub warkot młóckarni, tak daleko kłos będzie pusty i nastąpi nieurodzaj.

Na urodzaj zaś wpływa dodatnio, obсыwanie przechodniów przed kościołem zbożem lub grochem.

—o—

Koleje na świecie

Jeszcze dotychczas kolej jest najważniejszym środkiem komunikacyjnym na ziemi do przewozu ludzi i towarów.

Pod względem długości linii kolejowej na świecie pierwsze miejsce zajmuje Ameryka z 990.000 km, z czego na Stany Zjednoczone przypada 400.000 km. Na drugim miejscu figuruje Europa (390.000 km), następnie Azja (132.000), Afryka (65.000 km), wreszcie Australia (50.000 km).

Z spośród państw europejskich najdłuższą linię posiada Rosja (77.000 km) — dalej idą Niemcy (60.000 km), Francja (44.000 km), Anglia (33.000 km), Włochy (22.000 km) wreszcie na

szóstym miejscu Polska (20.000 km).

Sama jednak długość trasy kolejowej nie wiele mówi, ważniejszą jest bowiem gęstość sieci, gdyż ona dowodzi o znaczeniu i dogodności komunikacji. Za jednostkę obliczeń uważamy powierzchnię 100 km. kwadr. i rozmieszczoną na niej długość linii kolejowej, która w poszczególnych krajach Europy przedstawia się następująco: Belgia na 100 km. kwadr. posiada 32 km kolei, Anglia 14, Niemcy 12, Czechy 10, Francja 8 a Polska 5 km. Natomiast w Rosji posiadającej najdłuższą linię kolejową w Europie na 100 km. kwadr. istnieje zaledwie 1/4 km. drogi kolejowej.

Prezydent ojcem 114 dzieci

W tych dniach zmarł prezydent Wenezueli Gomez w 76 r. życia. Gomez należał do najbogatszych rodzin na ziemi, a prezydenturę objął przez zdradę swego poprzednika w r. 1908.

W tym czasie odkryto w Wenezueli bardzo obfite źródła ropy, na której Gomez zrobił olbrzymi majątek, a zostawszy prezydentem, natą krótko spłacił wszystkie długie państwa.

Gomez był największym tyranem i okrut-

nikiem ostatnich czasów. O okrucieństwach jego świadczy t. zw. „śpiewająca szkoła“, podziemne więzienie, gdzie torturowano jego przeciwników dopoty, dopóki nie „śpiewali“, t. zn. nie wydali swych towarzyszy.

Jako prezydent nie mieszkał w stolicy, lecz w mieście Maracay w pałacu o 200 pokojach, a choć nie był zadowolony, posiadał 114 dzieci, o które jednak bardzo się troszczył i wszystkie otrzymały staranne wychowanie.

Na dochód Przytuliska Brata Alberta w Tarnowie

odbędzie się w salach Tow. Kasynowego w Tarnowie, dnia 11 stycznia 1936 r.

RAUT z tańcami

Początek o godzinie 21-ej.

260 lat więzienia

Sąd w Nowym Jorku skazał niedawno królowę bandytów, zwaną w kołach gangsterów „białą tygrysią“ na 260 lat więzienia. Ofiara wniósł prośbę o zmniejszenie kary, która jednak uwzględniona nie została.

Podanie takie na pozór zdaje się śmieszne, gdyż wyrok zmniejszający nawet karę na 100 lat, według naszych pojęć, równałby się dożywotniemu więzieniu.

W rzeczywistości jednak tak nie jest, gdyż według praw amerykańskich, jeżeli przestępca odbył 1/3 część kary nienaganie, ma prawo starać się o warunkowe zwolnienie, czyli przy zasądzeniu na lat 100, delikwentka mogłaby mieć nadzieję, że osiągnie 60 lat życia, t. j. po 33 latach, mogłaby opuścić mury więzienia.

Najlepiej i najpewniej umieścić
grosz zaoszczędzony w

Komunalnej Kasie Oszczędności

Miasta Tarnowa

Wkłady przyjmuje Kasa od 8—12 i 17—19

Reklama dźwignią handlu!

Harcerska choinka

Gość. 21-sza. Drużyna zdążyła w komplecie w stronę góry św. Marcin.

Gdy minęli ostatnie domy, ożywił się. Wśród pustych pól, poczuli się swobodnie. Rozpłatali się języki, szadziwiał śmiech, humor rósł, aż wreszcie Ignac szacerniawy pełną pierśią mroźnego tchu rzucił w niebo dół:

„Jak miło nam gwisdzista nocą
Wędrować i jasną wędłą drogę...

Podchwylił. I zabrzmiła pięć młodzieńszych serc w rytm skrzypiących mroźnie kroków. Ruszała młocny saw, hen ku migoczący jasno na granatowym firmamencie miliardom gwiazd. Poisoła słowa młodzieńczej radości daleko po ginących w mrokach srebrzystych płamek śnieżnych pól, spowitych ciemną, otulonych mroźnym wędł.

Przeraśli śpiew. Bo oto zbliżył się do nich z gromym poszumem ciemny las, onieśmielił powagę i wędłnął w tajemną pomrokę głębi. Posuwają się w milczeniu, brodząc w głębokim śniegu i wytapniając ślady znanymi ścieżkami.

Wreszcie doszli do polanki. Otworzył małą jodełkę wydęającą w głębokim śniegu miejsce do stania. Ignac wydobyl z kieszeni świecznik własnego pomysłu i przymocowuje je do gałęzek. Po chwili wszystko gotowe. Słychać tznak zapalających zapalek i oto na czarnym tle lasu, wśród czarownic dekoracji oświeconych jodeł—świat, zabłysła migo-

cące lekkim płomykiem świeczek najpiękniejsza harcerska „choinka“ stojąca tylko w okiesie srebrzystego śniegu.

Zajęci ciemną nocą, sęrgły podstawy. Znoś zabrzmiła pięć, znoś ciemna i niepewna, jakby drgła. potem coraz moniejąca, aż wreszcie mocarnie żarem serc zalopotała wśród posępnych koron drzew i poisoła wędł, że

...Bóg się rodzi...

„Dziwny urok spływa z mroków nocy, z wygwizdzonego nieba. Serca otwierają się przed każdym dobrem słowem, budzą się najlepsze braterskie uczucia dla całego świata. Cud miłości, cud pojednania spływa na dusze z dźwiękami kolendy. Drgające wśród śniegu płomyki wznieśnia żar serc, które porwane nastrojem chwili bliżej jednym rytmem, scalają się w jednym płomieniu uczucia.

Wycieczkowie tego momentu drużynowy, dobywa opłaki. Padają słowa proste, twarde, lecz wznieś do góry...

...Mamy ambicję, aby stać się tyni, którzy nawiąują łączność między różnymi ludźmi wszystkich kraj, tak jak sami w tej chwili stoimy ramię przy ramieniu akademickim z monerem, nauczyciel z handlowcem, urzędnik z robotnikiem.

Niech nam nastroj święta Bożego Narodzenia ułatwi to zadanie. Musimy wyżyć się wszelkiej niechęci do innych... — musimy podjąć wysiłki, aby ludzie rozgorczyeni, ludzie skrzywdzeni przez los, doznali w dzień wliji chwili radości. Szczęściem

zgodny i dobrzy uczynkami święcie musimy Bole Narodzenie...

Zycę Wam abyście zdobyli prawdziwych przyjaciół wśród wszystkich warstw, abyście znaleźli drogę do prawdy i siły, by nią postępować...

Skupieni, wstrząśnięci w migotliwy blask skrajają się na okieł chłodzi, łowili słowa wodza, rycząc je głęboko w pamięci.

Zaszczałocili łamane opłaki. Powstał gwar składający się z: Uczucie braterskie znalazło swój wyraz w serdeczności zyczeń. Rozjaśniała gromada wesołym i radością.

Jadniej i pewniej zapłonęły świeczki. Gwar różnie, słowno towarzyszą śnieżny, bestrzaski humor harcerski powraca.

Już wszyscy wszystkim złoty! „Jocenia. Nastrój przybłąda, jakby posmutniała. Z dźwiękiem jakimś tałem opuszczają wszyscy to uroczysko, w którym przeżyli jedną z najpiękniejszych i najwznieślejzych chwil życia harcerskiego.

Chwila skupienia. Po niej spokojna, majestatyczna modłita harcerska i nioaczą z sobą tęgie barwnych wspomnień melodja śpiewu. „Idzie noc“ — cenzuła szowharcerska brzd zaduma skupienia.

Pogazaly świeczki. Polang ogarał mrok. Choinka przybłąda, jakby posmutniała. Z dźwiękiem jakimś tałem opuszczają wszyscy to uroczysko, w którym przeżyli jedną z najpiękniejszych i najwznieślejzych chwil życia harcerskiego.

K. F.

Redaktor odpowiedzialny Mieczysław Bordiak Wydawca: Komitet Wydawniczy. — Drukarnia Ludwika Styrny w Tarnowie — pod zarządem Tadeusza Hujara.